

120 333
Glasilo Protifašistične ženske zveze na Primorskem.
Cena .Liti Leto 1. Štev. 1. 1. junij 1943.

Dane tovarišice!

Vičele smo izdajati svoj ženski list. Po mnogih letih je dobila primorska žena zopet svoj list pisan v materinem jeziku. Potrudimo se, da pride naš list v sleherno slovensko vas, v roke vsaki roštani slovenski ženi in dekletu, ki trpi pod fašističnim jarmom in teži na svobodi svojega naroda, za enakopravnostjo žene, za boljšo bodočnostjo svoje družine in svojih otrok. "Slovenka" hoče biti zrcalo, v katerem se bo odražalo življenje in borbe žena na Primorskem brez ozira na stan, starost in poklic. Dalavke, kmetice, vajeke, služkinje, meščanke! "Slovenka" želi postati v resnici glasilo vaših želj, urov in pričakovanj, na tudi vaših težanj in narorov v teh težkih časih.

Naš cilj je, da postane "Slovenka" oangjišče vseh prias skih žena in deklet brez ozira na kakršnekoli stare politične ali kulturne razlike in razprije. Vse enako trimo, vse smo zasuhnjene ~~manj~~ od istega sovražnika. Vse hočemo isto: osvoboditev slovenskega naroda in uničenje fa izma. z vseni njegovimi pomočniki vred.

Uredništvo pričakuje, da se bodo primorske žene in dekleta oklenile svojega lista in da bodo pri njem sodelovale s tem, da nam bodo pošiljale dopise in članke o svojem življenju, o svojih težavah in uspehih v borbi proti osvražnemu tlačitelja in okupatorju naše svete slovenske zemlje. Zato naj ne bo Slovenke, ki ne bi bila ~~nič~~ bralka in če je le mogoče tudi dopisnica našega lista.

Uredništvo "SLOVENKE"

Kako se borijo naše žene in dekleta onstran stare meje.

V letošnji zimi je šla delegatka Slovenske protifašistične ženske zveze /STŽZ/ tov. Mera na osvobojeno ozemlje v Liki in Bosni. Tam je bilo veliko zborovanje žena in deklet vseh narodov Jugoslavije. V svojih vtisih na osvobojenem ozemlju je napisala knjižico z naslovom "Tri sestrah na jugu". Objavljamo nekaj odločkov iz te knjižice. Iz teh vrst bodo naše primorske tovarišice spoznale, s kakšno rožrtvovalnostjo se borijo Hrvatice, Srbkinje, Bosanke, Muslimanke, Dalmatinke za osvoboditev vseh južnoslovenskih narodov.

Vse žene delajo za tovariše na fronti. "Deževalo je, ko smo se ustavili v gorski vasi pri kavenite Like. Tovariši odborniki so nas razdelili po hišah za pronošiče in hrano. Obstali smo pred hišo, iz katere se je čulo netje partizanskih narodnih pesni. "Kar vstovi tovarišica, da ne boš hokra!" me je povabila vriletna ženica. Kračilo se je že, vendar so v hiši zbrane žene vse kitele vlesti. Vsaka je hotela dokončati svoj par nogavic ali rokavic za tovariše partizane. "Mrzlo je, na morano rohiteti, da ne botovarišev borcev zeblo", je pojasnila tovarišica predsednica. Povedale so, da radi čitajo svoj ženski list "žena v borbi" in da vedno in povsod pomagajo partizanom, kakor tudi, da se je iz njihove vasi javilo 15 prostovolj v partizane. "Kotaj čakamo, da dobimo rozive" je vneta razkladala leto dni poročena žena, ki so ji ustaši zaklali moža. "Z zobmi bi rokončala sovraage, tako jih črtiao", je dodala stiskajoč vosti. Za-nimala so se, kako je pri nas, kako me živimo, kaj delamo in koliko nas je v partizanih. Zgrazale so se nad grozodejstvi okupatorjev in njihovih hlapcev ter prisegale naščevanje. Vesele, živahne, vri jazno, a obenem tako delavne in naddušene za borbo so mi povedale, da radi rojejo partizanske pesni in plešajo narodnokolo. Mlada črnolaska je zavrela:

Partizani najlepša, vam hvale,
da vas nije ode naša glava.

/To pomeni: partizani najlepša vam hvale, če vas ne bi bilo, bi nas spravili niki že pobili./ Tudi druge so pomagale in zdelo se je, da deževne kapljice srkajo vase zvoke borbene pesmi mladih Ličank:

Lika više robovati neće,
po njoj se vojska druga Tita kreće.

/To pomeni: Lika noče biti sužnja tujcu, po njej se že pomika vojska tov. Tita./

Na obisku pri predsednici Kati. Predstavili so mi predsednico Glavnega odbora protifašistične fronte žen za Jugoslavijo, tov. Kato Pejnović, 43 letno kmetico, Ličanko. Tovariško mi je stisnila roko in povprašala po našem delu. Zagledala sem se v gube na njenem obrazu, ronica-ve oči, zgara ne roke, široko kmečko krilo, črn predpasnik in črno naprej zavezano ruto. Za pasom je imela revolver. Govorila je počasi, njene besede so padle le trdo premišljeno in trezno. "Res je ofenziva, vendar moramo na delo, moramo med ljudi. Jaz bom šla takoj na pot, da obiščem kraje in ljudi, sem začela z delom." Strmel sem v ženo, ki je že prekoračila 40 let, a je vendar tako borbena, delavna in pogumna. Iz njenih besed sem spoznala kako zelo črti okupatorje in njihove plačance. Četnikom je prisegla krvo maščevanje, ker so jih zaklali 3 sinove. Ostali sta ji samo 2 hčerki, kista prav tako kot mati dobri in zavedni partizanki. "

Mlada delavka iz tekstilne tovarne v Gorici nam piše.

V tovarni bombaževine /Cotonificio Triestino/ je bilo 3. aprila 1943 splošno godrnjanje zaradi plače. Delavke so sprejele za 12 dni dela samo 126.-Lir plače. To ni niti za par čevljev, ker čevlji stanejo 160.-Lir. Kje pa so drugi izdatki, hrana in obleka? Delavke so zavustile delo. Ko je delovodja videl, da ne more delavk prisiliti k delu, je odšel na vodstvo tovarne. Vodja tovarne je kmalu prišel v oddelek in zahteval imena tistih 4 delavk, ki nočejo delati, kakor se je izrazil. Rekel je, da jih bo predal orožnikom. Toda takoj je videl, da nobena delavka noče delati za tako beraško plačo. Obrnil se je in odšel z dolgim nosom. -Nato je poklical vodja tovarne 4 delavke v urad. Ko so prišle je začel nanje besneti in kričati, da so zmerom iste, ki delajo razdor na delu. Do besede sploh niso mogle priti. Toda tudi to ustrahovanje ni zaleglo. Minili sta že dve uri in delo v tovarni je še vedno počivalo. Ko je videl vodja tovarne, da nobena grda beseda nič ne pomaga, je začel žzlepa. Poklical je k sebi 4 druge delavke. Začel jim je lepo govoriti, da je res vse drago in da je plača mala. Obljubil jim je, da bo govoril z gospodarjem zaradi povišanja. Takoj nato so povišali plačo za okoli 50.-Lir na 12 dni. To je bil prvi uspeh naše skupne borbe.

4. aprila se je zbralo okoli 200 delavk in delavcev, ki so šli protestirat na sindikat, da je vse blago drago in da je plača nizka. Vse skupaj je trajalo celo uro.

14. do 15. aprila. V jedilnici bombaževine je nastalo splošno godrnjanje zaradi hrane, ki je ni bilo mogoče jesti. Bila je samo vohana voda. Tu in tam sta plavala dva riža in fižola. V kinematografih pa se lažejo in kažejo slike, kako delavce dobro hranijo. Delavstvo se je tudi to pot pritožilo na sindikat, čeprav se zaveda, da tudi tankaj gospodarji fašistična banda. Kmalu je prišel nekakšne pravni zastopnik iz sindikata. Tolažil nas je, da moramo potrpeti, da ni hrane in da moramo vedeti, da je vojna. Ko delavstvo ni hotelo ničesar slišati o vsem tem, je obljubil da bodo napravili red.

Delavci in delavke! Združimo se v boj za svobodo naroda. Preženimo fašiste, ki so prizadejali našemu ljudstvu toliko gorja, lakote, bolezni klanja, pretepanja in trpinčenja po ječah. Ne smemo samo vzdihovati in čakati, kdaj bo konec te vojne. Vsi v boj za boljše plače! Vsi v boj za izboljšanje hrane v tovarniški kuhinji! Podpirimo boj partizanov, ker oni se vojskujejo za svobodo delovnega ljudstva! Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Vaša tovarišica S.

MATERE!

Učite svoje otroke slovenskega jezika! Učite jih lepih slovenskih pesmi! Objavljamo ~~naši~~ otroško pesem našega največjega živečega pesnika Otona Zupančiča iz zbirke pesmi "Ciciban".

Medved z medom.

Skoči, brate, na medveda!
Pa zakaj?
Ukradel nam je lonec meda.
Pa zakaj?
Lačni so mu medvediči.
Pa zakaj?
Prazni so še vsi grmiči.
Pa zakaj?
Saj ne upajo si cvesti.
Pa zakaj?
Sneg bi utegnil jih zamesti.
Pa zakaj?
Burja se čez plan hohoče.
Pa zakaj?
Jug-je-prepediti-noče.
Pa-zakaj?

Jug je prepediti noče.
Pa zakaj?
Ker pač ni še božja volja!
Bratec, aj!
Božja volja je najbolja!
Naj le jug na burjo mahne!
Naj pomlad na zemljo dahne,
Cvet in sad rode grmiči,
najeđo se medvediči,
potlej skočim za medvedom
in mu vzamem lonec z medom.

L
D O L E N J K A N A M P I Š E . . .

Slovenska mati me je rodila in ~~moj~~ v ~~moj~~ najnežnejši mladosti učila ljubiti svoj narod in moliti. Take so ostale vse slovenske žene, ki se iz kakršnikoli vzrokov niso odtujile svojemu narodu. Katera od nas ni s ponosom pela v mladosti narodne pesmi "Slovenec sem", "Sem slovenska deklica" in podobne pesmi? Čimbolj so vam fašistični vsi z vsemi nogoč čini sredstvi branili peti naše narodne pesmi tem raje ste jih pele. Katera od nas ni z istim posebnim zanosom pela lepe slovenske nabožne pesmi?

Pri zatiranju slovenskega jezika in slovenskih narodnih pravic so pomagali fašistom domači izdajalci. Tudi danes so taki izdajalci na delu. Imenujejo se belogardisti. Da bi skrili resnico in prikrili ljudstvu, da delajo za fašizem, govorijo, da se borijo za vero. Toda vsak pošten Slovenec se bo vprašal:

Ali se tisti res more boriti za vero, ki pljuje na svoj narod in služi njegovim zatoralcem? Spominjam se, ko mi je mati v rani mladosti kazala na narodne odpadnike takratnega časa, na nemčurje in mi pripovedovala: "Vidiš, to so ljudje, ki so zavrgli svoj narod, a prav tako kot so oni zavrgli svoj narod jih bo tudi Bog zavrgel". Kako prav je imela vidim še le. danes, ko slišim pripovedovati o zločinih belogardističnih narodnih izdajalcev, ki za judeževe groše služijo našim zatiralcem - fašistom. Ti belogardistični izrodki tulijo na ves glas, da branijo vero pred "Brezbožno" Osvobodilno fronto. Toda kako oni branijo vero, o tem govore nasledni primeri:

Cerkev pri sv. Lenartu pri Ljubljani so belogardi ti spremenili v kagarno. V zakrestiji imajo zapor, v katerega zapirajo poštene in zavedne Slovence in jih no mučenju predajajo Italijanom. Na koru imajo spalnico.

Ko so naše brigade osvobodile vas Suhor v Beli krajini so domačini dva dni čistili cerkev, ki je bila vsa oskrunjena. Belogardisti in Italijani so nanreč spremenili cerkev v hlev in imeli v njej mule. Enak primer se je zgodil pred kratkim pri sv. Križu nad Litijo.

Celo vrsto božjih hramov so spremenili v svoja utrjena taborišča. Kjer pa cerkev niso mogli izkoristiti za to, so jih požgali. Tako so požgali romarsko cerkev na Mirni gori nad Ormožem, romarsko cerkev na Zaplazu pa so razbili porušili s torovskim ognjem.

Mogla bi naštetih še mnogo takih bogoskrunstev, ki jih belogardisti počenjajo vsak dan.

Kdor povsah teh nebovnijskih zločinih še vedno naseda belogardistični propagandi je slevec in grobokop svojega lastnega naroda.

Ali bomo me, tovarišice iz katerih je izšel slovenski narod, res dopustile, da prouađe? Nikoli! Še z večjo ljubeznijo se bomo oklenile našega osvobodilnega gibanja, ki je iz naroda izšel in zato ne more biti niti protinaroden niti protiverski. Še bolj bomo delovale v naši ženski organizaciji SPŽZ in tako organizirano pomagale kovati grob fašistom in njihovim pomočnikom - belogardistom.

ZBOROVANJE PROTIFAŠISTIČNE ŽENSKÉ ZVEZE V BIHAČU.

Sredi preteklega decembra se je zbralo v Bihaču 100 zastornic raznih krajevnih odborov Protifašistične ženske zveze z namenom, da bi sklepale o tem, kako bi se pridružile SPŽZ in narodno-osvobodilni borbi še ostale žene. V svoji zvezi so organizirale že mnogo žena brez razlike stanov in narodnosti, ki jih vodi borba za srečno bodočnost otrok, za rešitev družin, za svobodo domovine, za lepše življenje žene. Izdajajo svoje glasilo "Žena danas".

POGLAVAR RUSKE PRAVOSLAVNE CERKVE JUGOSLOVANSKI PRAVO SLAVNI DUHOVŠČINI.

Na veliko soboto je na moskovskem radio govoril vršilec dolžnosti ruskega patriarha metropolit moskovski in kolomenski Sergij. V svojem velikonočnem govoru se je obrnil posebej na jugoslovansko pravoslavno duhovščino in dejal: "Mi ne prestanemo s sočustvovanjem in bratskim odnosom srenljano junaški boj, ki ga svobodoljubni narodi Jugoslavije bijejo proti fašističnim zatiralcem. Prosimo Vsenočnonega, naj da, da bo rusko in zavezniško orožje izvojevalo zmago nad silami tene". Povzdigujoč patriotizem junaških jugoslovanskih nadvostirjev, ki so v tem boju ostali pri svoji čredi, se z gnusom odvrča od tiste zavržene emigrantske ruske duhovščine, ki se je prodala Hitlerju in Pavličičevi "hrvatski pravoslavni cerkvi".

Organizirajte v vsaki vasi in v vsakem kraju odbor SPŽZ!

Pritegnite k delu vse žene in dekleta!

Organizirajte pomoč naši partizanski vojski v obleki, hrani, obutvi, verilu itd.

Učite svoje otroke čitati in pisati slovenski!

Žene v boj zoper sovražnika našega rodu!

Organizirajte pomoč aretiranim!

Žena mora biti najboljša aktivistka Slovenske narodne pomoči!

Kako se žene v Ljubljani borijo za svobodo.

Proti koncu maja 1943 je preko 1000 žena demonstriralo v Ljubljani pred komisarijatom Ljubljanske pokrajine ter zahtevalo, da se takoj izpusti vse internirane in zaprte. Radio Slobodna Jugoslavija, ki je to vest objavil, je ob tej priliki obenem povdaril, da je Ljubljana vzgled vsem jugoslovanskim mestom v borbi za svobodo.

Tosnemajte ljubljanske tovarišice!

Urrizarjajte tudi ve demonstracije z zahtevo po takojšnjem izpustu Vaših dragih, ki gnijejo v fašističnih zaporih in internacijah v Dravščini, Trstu, Gorici, Korru in drugod!

Razkroj v Beli gardi! Po prejetih vesteh je na Notranjskem dezertiralo 50-70% vseh belogardistov, ššli ali v partizane ali pa na svoje domove!

P 11 2033

GLASILO SLOVENSKE PROTIFAŠISTIČNE ŽENSKÉ ZVEZE NA PRIMORSKEM
Cena 1.-Lit Leto 1. Štev.1 1.junija 1943.

Drage tovarišice!

Pričele smo izdajati svoj ženski list. Po mnogih letih je dobila primorska žena zopet svoj list pisan v materinem jeziku. Potrudimo se, da pride naš list v sleherno slovensko vas, v rokenvsaki pošteni slovenski ženi in dekletu, ki trpi pod fašističnim jarmom in teži po svobodi svojega naroda, za enakopravnostjo žene, za boljšo bodočnostjo svoje družine in svojih otrok.

"Slovenka" hoče biti zrcalo, v katerem se bo odražalo življenje in borbe prav vseh žen na Primorskem brez ozira na stan, starost in poklic. Delavke, kmetice, vajenke, služkinje, meščanke! "Slovenka" želi postati v resnici glasilo vaših teženj, želja, upov in pričakovanj, pa tudi naporov in težav teh časov.

Naš cilj je, da postane "Slovenka" ognjišče vseh primorskih žena in deklet brez ozira na kakršnekoli stare razlike in razprtije. Vse enako trnimo, vse smo zaslužnjene po istem sovražniku. Vse hočemo isto: osvoboditev slovenskega naroda, uničenje fašizma in vseh njegovih pomočnikov.

Uredništvo pričakuje, da se bodo primo rske žene in dekleta uklenile svojega lista in da bodo pri njem sodelovale s tem, da nam bodo pošiljale dorise in članke o svojem življenju o svojih težavah in uspehih v borbi proti osvražnemu tlačitelju in okupatorju naše svete zemlje. Zato naj ne bo Slovenke, ki ne bi bila čitateljica in dorisnica našega lista in pripadnica svoji splošni slovenski ženski organizaciji, to je "Slovenski protifašistični ženski zvezi /SPŽZ/.

Uredništvo "Slovenke"

Kako se borijo naše žene in dekleta onstran ~~meje~~ stare meje.

V letošnji zimi je šla delegatka Slovenske protifašistične ženske zveze /SPŽZ/ tov. Mara na osvobojeno ozemlje v Liki in Bosni. Tam je bilo veliko zborovanje žena in deklet vseh narodov Jugoslavije. O svojih vtisih na osvobojenem jugu je napisala knjižico z naslovom "Pri sestrah na jugu". Objavljamo nekaj odlomkov iz knjižice. Iz teh vrst bodo naše primorske tovarišice spoznale, s kakšno požrtvovalnostjo se borijo Hrvatice, Srbkinje, Bosanke, Muslimanke, Dalmatinke za osvoboditev vseh jugoslovanskih narodov.

Vse žene delajo za tovariše na fronti. Deževalo je, ko smo se ustavili v gorski vasiči kamenite Like. Tovariši odborniki so nas razdelili po hišah za prenočišče in hrano. Obstali smo pred hišo, iz katere se je čulo petje partizanskih narodnih pesmi. "Kar vstori tovarišica, da ne boš mokra" me je povabila priletna ženica. Mračilo se je že, vendar so vse hitele plesti. Vsaka je hotela dokončati svoj par nogavic ali rokavic za tovariše partizane. "Mrzlo je, pa moramo pohiteti, da ne bo tovariše borce zeblo," je pojasnila tovarišica predsednica. Povedale so, da rade čitajo svoj ženski list "Žena v borbi" in da vedno in povsod pomagajo partizanom, kakor tudi, da se iz njihove vasi javilo 15 prostovolj v partizane. "Komaj čakamo, da dobimo pozive" je vneto razlagala leto dni poročena žena, ki so ji ustaši zaklali moža. "Z zobmi bi pokončala sovraže, tako jih črtimo", je dodala stiskajoč pesti. Zanimali so se, kako je pri nas, kako ne živimo, kaj delamo, in koliko nas je v partizanih. Zgražale so se nad grozodejstvi okupatorjev in njihovih hlapcev ter

Drage tovarišice!

Pričele smo izdajati svoj ženski list. Po mnogih letih je dobila Primorska žena zoret svoj list nisan v materinem jeziku. Potrudimo se, da pride naš list v sleherni slovenski vas, v roke vsaki nošteni slovenski ženi in dekletu, ki trni rod fašističnim jarmom in teži na svobodi svojega naroda, za enakopravnostjo žene, za boljše bodočnostjo svoje družine in svojih otrok.

"Slovenka" hoče biti zrcalo, v katerem se bo odražalo življenje in borbe prav vseh žen na Primorskem brez ozira na stan, starost in poklic. Delavke, kmetice, vajenke, služkinje, meščanke! "Slovenka" želi nastati v resnici glasilo vaših teženj, želja, urov in pričakovanja, pa tudi naporov in težav teh časov.

Naš cilj je, da nastane "Slovenka" ognjišče vseh primorskih žena in deklet brez ozira na kakršnekoli stare razlike in razprtije. Vse enako trimo, vse smo zaslužnjene na istem sovražniku. Vse hočemo isto: osvoboditev slovenskega naroda, uničenje fašizma in vseh njegovih pomočnikov.

Uredništvo pričakuje, da se bodo primorske žene in dekleta oklenile svojega lista z vso ljubeznijo in pri njem sodelovale s tem, da nam bodo pošiljale dorise in članke o svojem življenju, o svojih težavah in usrehih v borbi proti osovraženemu tlačitelju in okupatorju naše svete zemlje. Zato naj ne bo Slovenke, ki ne bi bila čitateljica in dorisovalka našega lista in priradnica svoji srlošni slovenski ženski organizaciji, to je Slovenski protifašistični ženski zvezi /SPŽZ/.

Uredništvo "Slovenke"

Kako se borijo naše žene in dekleta onstran stare meje.

V letošnji zimi je šla delegatka Slovenke protifašistične ženske zveze /SPŽZ/ tov. Mara na osvobojeno ozemlje v Liki in Bosni. Tam je bilo veliko zborovanje žena in deklet vseh narodov Jugoslavije. O svojih vtisih na osvobojenem jugu je napisala knjižico z naslovom "Pri sestrah na jugu". Objavljamo nekaj odlomkov iz te knjižice. Iz teh vrstic bodo naše primorske tovarišice spoznale, s kakšno požrtvovalnostjo se borijo Hrvatice, Srbkinje, Bosanke, Muslimanke, Dalmatince za osvoboditev vseh jugoslovanskih narodov.

Vse žene delajo za tovariše na fronti. "Deževalo je, ko smo se ustavili v gorski vasici kamenite Like. Tovariši odborniki so nas razdelili po hišah za prenočišče in hrano. Obstali smo pred hišo, iz katere se je čulo netje partizanskih narodnih vesni. "Kar vstavi tovarišica, da ne boš mokra" me je povabila priletna ženica. "Mračilo se je že, vendar so, vse hitele vlesti. Vsaka je hotela dokončati svoj par nogavic ali rokavic za tovariše partizane. "Mrzlo je, pa moramo pohiteti, da ne bo tovariše borce zeblo", je pojasnila tovarišica predsednica. Povedale so, da rade čitajo svoj ženski list "Žena v borbi" in da vedno in navesod pomagajo partizanom, kakor tudi da se iz njihove vasi javilo 15 prostovoljk v partizane. "Komaj čakamo, da dobimo rožive", je mneto razlagala leto dni poročena žena, ki so ji ustaši zaklali moža. "Z zobni bi dokončala sovrage, tako jih črtimo", je dodala stiskajoč resti. Zanimale so se, kako je pri nas, kako me živimo, kaj delamo, in koliko nas je v partizanih. Zgražale so se nad grozodejstvi okupatorjev in njihovih hlarcev ter

438
272
4322

Partizani najlerša, van hvala,
da vas nije ode naša glava.

/To poneni: partizani najlerša van hvala, če vas ne bi bilo, bi nas sovražniki že robili./ Tuđi druge so pomagale in zdelo se je, da deževne kapljice srkajo vase zvoke borbene pesni mladih Ličank:

Lika više robovati neče,
no njoj se vojska druga Tita kreče.

/To poneni: Lika noče biti sužnja tujcu, no njej se že pomika vojska tov. Tita./

Na obisku pri predsednici Kati. Predstavili so si predsednico Glavne odbora protifašistične fronte žen za Jugoslavijo, tov. Kato Pejnović, 43 letno kmetivo, Ličanko. Tovariško ni je stisnila roko in povprašala po našem delu. Zasedala sem se v gube na njenem obrazu, pronicave oči, zgorene roke, široko kaečko krilo, črn predpasnik in črno naprej zavezano rutu. Za pasom je imela revolver. Govorila je počasi, njene besede so padale trdo preiščljeno in trezno. "Res je ofenziva, vendar moramo na čelo, moramo med ljudi. Jaz bom šla takoj na rot, da obiščem kraje in ljudi, kjer sem začela z delom." Strnela sem v ženo, ki je že prekosčila 40 leto, a je vendar tako borbena, d'lavna in pogumna. Iz njenih besed sem spoznala, kako zelo črti okupatorje in njihove plačance. Četnikom je prisegla krvavo maščevanje, ker so jih zaklali 3 sinove. Ostali sta ji samo 2 hčerki, kista prav tako kot mati dobri in zaveđni partizanki. "

Mlada delavka iz tekstilne tovarne v Gorici nam piše.

V tovarni bombaževine /Cotonificio Triestino/ je bilo 3. aprila 1943 srlošno godrnjanje zaradi plače. Delavke so svrejele za 12 dni dela samo 126.-Lir plače. To ni niti za par čevljev, ker čevlji stanejo 160.-Lir. Kje pa so drugi izdatki, hrana in obleka? Delavke so zarustile delo. Ko je delovodja videl, da ne more delavk prisiliti k delu, je odšel na vodstvo tovarne. Vodja tovarne je kmalu prišel v oddelek in zahteval imena tistih 4 delavk, ki nočejo delati, kakor se je izrazil. Rekel je, da jih bo predal orožnikom. Toda takoj je videl, da nobena delavka noče delati za tako beraško plačo. Obrnil se je in odšel z dolgim nosom. Nato je poklical vodja tovarne 4 delavke v urad. Ko so prišle je začel nanje besneti in kričati, da so zmerom iste, ki delajo razdor na delu. Do besede srloh nisoogle priti. Toda tudi to ustrahovanje ni zaleglo. Minili sta že dve uri in delo v tovarni je še vedno počivalo. Ko je videl vodja tovarne, da nobena grda beseda nič ne pomaga, je začel izlerna. Poklical je k sebi 4 druge delavke. Začel jim je lepo govoriti, da je res vse drago in da je plača mala. Obljubil jim je, da bo goveril z gospodarjem zaradi novišanja. Takoj nato so novišali plačo za okoli 50.-Lir na 12 dni. To je bil prvi usreh naše skupne borbe.

4. aprila se je zbralo okoli 20 delavk in delavcev, ki so šli protestirat na sindikat, da je vse blago drago in da je plača nizka. Vse skupaj je trajalo celo uro.

14. do 15. aprila. V jedilnici bombaževine je nastalo srlošno godrnjanje zaradi hrane, ki je ni bilo nogoče jesti. Bila je sama pokuhana voda. Tu in tam sta plavala dva riža in fižola. V kinematografih pa se lažejo in kažejo slike, kako delavce dobro hranijo. Delavstvo se je tudi to rot pritožilo na sindikat, čerav se zaveđa, da tudi tankaj gospodarji fašistična banda. Kmalu je prišel nekakšne pravni zastornik iz sindikata. Tolažil nas je, da moramo potrpeti, da ni hrane in da moramo vedeti, da je vojna. Ko delavstvo ni hotelo ničesar slišati o vsem tem, je obljubil da bodo naravili red.

Delavci in delavke! Združimo se v boj za svobodo naroda. Treženimo fašiste, ki so prizadejali našemu ljudstvu toliko gorja, lakote, boleznij klanja, pretepanja in trpinčenja po ječah. Ne smemo samo vzdihovati in čakati, kdaj bo konec te vojne. Vsi v boj za boljše plače! Vsi v boj za izboljšanje hrane v tovarniški kuhinji! Podarimo boj partizanov, ker oni se vojskajejo za svobodo delovnega ljudstva! Sart fašizmu - svobodo narodu!

Vaša tovarišica S.

D.

Drage tovarišice!

Pričele smo izdajati svoj ženski list. Po mnogih letih je dobila primorska žena zopet svoj list pisan v materinem jeziku. Potrudimo se, da pride naš list v sleherno slovensko vas, v roke vsaki pošteni slovenski ženi in dekletu, ki trpi pod fašističnim jarmom in teži po svoji svojem naroda, za enakopravnostjo žene, za boljšo bodočnostjo svoje družine in svojih otrok.

"Slovenka" hoče biti zrcalo, v katerem se bo odražalo življenje in borbe prav vseh žen na Primorskem brez ozira na stan, starost in poklic. Delavke, kmetice, vajenke, služkinje, meščanke! "Slovenka" želi postati v resnici glasilo vaših teženj, želja, upov in pričakovanj, pa tudi naporov in težav teh časov.

Naš cilj je, da postane "Slovenka" ognjišče vseh primorskih žena in deklet brez ozira na kakršnekoli stare razlike in razprtije. Vse enako trimo, vse smo zaslužnjene po istem sovražniku. Vse hočemo isto: osvoboditev slovenskega naroda, uničenje fašizma in vseh njegovih pomočnikov.

Uredništvo pričakuje, da se bodo prave žene in dekleta uklenile svojega lista in da bodo pri njem sodelovale s tem, da nam bodo pošiljale dopise in članke o svojem življenju o svojih težavah in uspehih v borbi proti osovraženemu tlačitelju in okupatorju naše svete zemlje. Zato naj ne bo Slovenke, ki ne bi bila čitateljica in donisnica našega lista in pripadnica svoji splošni slovenski ženski organizaciji, to je "Slovenski protifašistični ženski zvezi /SPŽZ/.

Uredništvo "Slovenke"

Kako se borijo naše žene in dekleta onstran naše stare meje.

V letošnji zimi je šla delegatka Slovenske protifašistične ženske zveze /SPŽZ/ tov. Mara na osvobojeno ozemlje v Liki in Bosni. Tam je bilo veliko zborovanje žena in deklet vseh narodov Jugoslavije. O svojih vtisih na osvobojenem jugu je napisala knjižico z naslovom "Pri sestrah na jugu". Objavljamo nekaj odlomkov iz knjižice. Iz teh vrst bodo naše primorske tovarišice spoznale, s kakšno požrtvovalnostjo se borijo Hrvatice, Srbkinje, Bosanke, Muslimanke, Dalmatinke za osvoboditev vseh jugoslovanskih narodov.

Vse žene delajo za tovariše na fronti. Deževalo je, ko smo se ustavili v gorski vasi kamenite Like. Tovariši odborniki so nas razdelili po hišah za prenočišče in hrano. Obstali smo pred hišo, iz katere se je čulo petje partizanskih narodnih pesmi. "Kar vstopi tovarišica, da ne boš mokra" me je povabila priletna ženica. Mračilo se je že, vendar so vse hitele plesti. Vsaka je hotela dokončati svoj par nogavic ali rokavic za tovariše partizane. "Mrzlo je, pa moramo pohiteti, da ne bo tovariše borce zeblo," je pojasnila tovarišica predsednica. Povedale so, da radi čitajo svoj ženski list "Žena v borbi" in da vedno in povsod pomagajo partizanom, kakor tudi, da se iz njihove vasi javilo 15 prostovolj v partizane. "Kotaj čakamo, da dobimo novice!" je vneto razlagala leto dni poročena žena, ki so ji ustaši zaklali moža. "Z zobmi bi pokončila sovraže, tako jih črtimo", je dodala stiskajoč vesti. Zanimali so se, kako je pri nas, kako ne živimo, kaj delamo, in koliko nas je v partizanah. Zgražale so se nad grozodejstvi okupatorjev in njihovih hlapcev ter

prisegale maščevanje. Vesele, živahne, prijazne, a obenem tako delavne in navdušene za borbo so mi povedale, da rade pojejo partizanske pesmi in rlešejo narodno kolo. Mlada črnolaska je zavela:

Partizani, najlepša vam hvala,
da vas nije, ode naša glava.

/To pomeni: partizani, najlepša vam hvala, če vas ne bi bilo, bi nas sovražniki pobili./ Tudi druga so pomagale in zdelo se mi je, da deževne kamljice srkajo vase zvoke borbene pesmi mladih Ličank:

Lika više robovati neče,
no njoj se vojska druga Tita kreče.

/To pomeni: Lika noče več biti sužnja tujcu, no njej se že pomika vojska tovariša Tita./

Na sestanku. Tovarišice iz iste vasi so se dvakrat na teden zbrale na skupnem sestanku. Ko smo prihajale v hišo, ki je bila določena za sestanek, smo že od daleč slišale partizanske pesmi. Ko smo prišle bližje, smo razločile tudi tamburice. Čim so nas opazili, je tamburaš udaril močnejše, zapeli so partizansko narodno pesem in zaplesali kolo. Žarele so temne oči, hitro prestorale urne noge, vrtela so se široko nagubana krila, vse je bilo veselo razigrano. A v daljavi je pokalo. Tam so naši tovariši zadrževali sovražnika, ki je napadal z veliko močjo. "Partizana ljubim kakor brata, tako Srba kot Hrvata"... so prenevale mlade tovarišice. Tedaj je tovarišica predsednica pozvala zbrane, najse za trenutek pomirijo. Pozdravila je: Smrt fašizmu, prečitala zadnje vesti in ~~skrajšane~~ odloke ter opomnila naj vsaka izpolni svojo dolžnost. Zaključile so snet s petjem partizanskih pesmi. Njihovi zvoki so se mešali z odmevi rušk, mitraljezov in tonov v daljavi. Pozno v noč smo se razšle, vse odločno pripravljene za borbo, vse prežete z mislijo, kako bomo čimbolj pomagale svojemu trepečemu narodu in škodovali okupatorju.

Na obisku pri predsednici Kati. "Predstavili so mi predsednico Glavne ga odbora Protifašistične fronte žen za Jugoslavijo, tov. Kato Pejnović, 43 letno kmetico, Ličanko. Tovariško mi je stisnila roko in povprašala po našem delu. Zagledala sem se v gube na njenem obrazu, pronicave oči, zgarane roke, široko kmečsko krilo, črn predpasnik in črno naprej zavezano ruto. Za pasom je imela revolver. Govorila je počasi, njene besede so padale kot bi sekal drva: trdo, premišljano, trezno. "Res je ofenziva, vendar moramo na delo, moramo med ljudi. Jaz bom čla takoj na pot, da obiščem kraje in ljudi, kjer sem začela z delom". Strmelam sem v ženo, ki je že prekoračila 40 leto, a vendar je tako borbena, delavna in pogumna. Iz njenih besed sem spoznala, kako zelo črti okupatorje in ~~njihove~~ njihove plačance. Četnikom je prisegla krvavo maščevanje, ker so ji zaklali tri sinove. Ostali sta ji samo dve hčerki, ki sta prav tako kot mati dobri in zavedni partizanki.

Srečanje s partizani - tonničarji. "Ko se je pomikala naše tonništvo skozi vasi je povsod zavladało praznično razpoloženje. Vsi tonovi in možnarji so vojni plen in prav zato tako zelo cenjeni in spoštovani. Kmetice se kar kosajo med seboj, katera bo več darovala, tako da so možnarji vsi okrašeni tudi s šunkami, slanino, vrečicami moke, kokoškami in drugim. Partizane prešinja ponos, kadar naše s krvjo plačano tonništvo bruha smrt na fašistično golazen. Vsak partizan je ponosen, če postane tonničar.

Vse to bi morali videti oni, ki nočejo razumeti naše borbe. Doživeti bi morali prisrčni sprejem partizana - Slovenca med tovariši Srbi, Hrvati in Črnogorci, ra bi videli, da se v narodno-osvobodilni borbi kujejo nove, trdnejše vezi med bratskimi jugoslovanskimi narodi.

B O R I M O S E

ZA ČAST SLOVENSkih ŽENA IN DEKLET!

ZA REŠITEV SLOVENSkih DRUŽIN!

ZA BODOČNOST NAŠIH OTROK!

ZA OBRAMBO NAŠIH DOMOV! NAŠEGA NARODNEGA PREMOŽENJA, NAŠE SVETE SLOVENSKE ZEMLJE!

ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE SLOVENSkih ŽENA!

Drage tovarišice!

Pričele smo izdajati svoj ženski list. Po mnogih letih je dobila primorska žena zopet svoj list pisan v materinem jeziku. Potrudimo se, da pride naš list v sleherno slovensko vas, v roke vsaki pošteno slovenski ženi in dekletu, ki trpi pod fašističnim jarmom in teži na svojem narodu, za enakopravnostjo žene, za boljšo bodočnostjo svoje družine in svojih otrok.

"Slovenka" hoče biti zrcalo, v katerem se bo odražalo življenje in borbe žena na Primorskem brez ozira na stan, starost in poklic. Delavke, kmetice, vsjenke, služkinje, meščanke! "Slovenka" želi postati v resnici glasilo vaših želja, upov in pričakovanj, pa tudi vaših teženj in naporov v teh težkih časih.

Naš cilj je, da postane "Slovenka" ognjišče vseh primorskih žena in deklet brez ozira na kakršnekoli stare politične ali kulturne razlike in razprtije. Vse enako trimo, vse smo zaslužnjene namreč od istega sovražnika. Vse hočemo isto: osvoboditev slovenskega naroda in uničenje fašizma z vsami njegovimi pomočniki vred.

Uredništvo pričakuje, da se bodo primorskse žene in dekleta oklenile svojega lista in da bodo pri njem sodelovale s tem, da nam bodo pošiljale dorise in članke o svojem življenju, o svojih težavah in usrehih v borbi proti osovražnemu tlačitelju in okupatorju naše svete slovenske zemlje. Zato naj ne bo Slovenke, ki ne bi bila ~~maternam~~ bralka in če je le mogoče tudi dopisnica našega lista.

Uredništvo "SLOVENKE"

Kako se borijo naše žene in dekleta onstran stare meje.

V letošnji zini je šla delegatka Slovenske protifašistične ženske zveze /SPZZ/ tov. Kara na osvobodeno ozemlje v Liki in Bosni. Tam je bilo veliko zborovanje žena in deklet vseh narodov Jugoslavije. V svojih vtisih na osvobodjenem ozemlju je napisala knjižico z naslovom "Tri sestrah na jugu". Objavljamo nekaj odlomkov iz te knjižice. Iz teh vrst bodo naše primorske tovarišice spoznale, s kakšno požrtvovalnostjo se borijo Hrvatice, Srbkinje, Bosanke, Muslimanke, Dalmatince za osvoboditev vseh južnoslovenskih narodov.

Vse žene delajo za tovariše na fronti. "Deževalo je, ko smo se ustavili v gorski vasi kamenite Like. Tovariši odborniki so nas razdelili po hišah za prenočišče in hrano. Obstali smo pred hišo, iz katere se je čulo petje partizanskih narodnih pesmi. "Kar vstori tovarišica, da ne boš nokra!" me je povabila priletna ženica. Mračilo se je že, vendar so v hiši zbrane žene vse hitele vplesti. Vsaka je hotela dokončati svoj par nogavic ali rokavic za tovariše partizane. "Mrzlo je, na moramo pohitati, da ne botovarišev borcev zeblo", je pojasnila tovarišica predsednica. Povedale so, da radi čitajo svoj ženski list "Žena v borbi" in da vedno in povsod pomagajo partizanom, kakor tudi, da se je iz njihove vasi javilo 15 prostovolj v partizane. "Koraj čakamo, da dobimo novice" je vneta razkladala leto dni poročena žena, ki so ji ustaši zaklali moža. "Z zobmi bi dokončala sovraže, tako jih črtino", je dodala stiskajoč pesti. Zanimale so se, kako je pri nas, kako ne živimo, kaj delamo in koliko nas je v partizanih. Zglašale so se naš grozodejstvu okupatorjev in njihovih hlapcev ter prisegale na čiščenje. Vesele, živahne, prijazne, a obenem tako delavne in nasdušene za borbo so mi povedale, da radi pojejo partizanske pesmi in vlešejo narodnokolo. Mlada črnolaska je zavrela:

prisegale maščevanje. Vesele, živahne, prijazne, a obenem tako delavne in navdušene za borbo so mi povedale, da radi najejo partizanske pesmi in plešejo narodno kolo. Mlada črnolaska je zavpela:

Partizani, najlerša vam hvala,
da vas nije, ode naša glava.

/To pozani: partizani, najlerša vam hvala, če vas ne bi bilo, bi nas sovražniki pobili./ Tudi druge so pomagale in zdelo se mi je, da deževne karljice srkajo vase zvoke borbene pesmi mladih ličank:

Lika više robovati neče,

ro njoj se vojska druga Tita kreče.

/To rozeni: Lika noče več biti sužnja tujcu, ro njej se še rojka vojska tovariša Tita. /

Na sestanku. Tovarišice iz iste vasi so se dvakrat na teden zbrale na skupni sestank. Ko smo prihajale v hišo, ki je bila določena za sestanek, smo že od daleč slišale partizanske pesmi. Ko smo prišle bližje, smo razločile tudi tamburice. Čim so nas opazili, je tamburaš udaril počneje, zapeli so partizansko narodno pesem in zarlesali kolo. Zaprle so tenne oči, hitro prestorale urne noge, vrtela so se široko nagubana krila, vse je bilo veselo razigrano. A v daljavi je pokalo. Tam so naši tovariši zadrževali sovražnika, ki je narađel z veliko močjo. "Partizana ljubim kakor brata, tako Srba kot Hrvata"... so vrenevale mlade tovarišice. Tedaj je tovarišica vr dseđnica pozvala zbrane, najse za trenutek pomirijo. Pozdravila je: Smrt fašizmu, vrečitala zadnje vesti in narađbe odloke ter opomnila naj vsaka izpolni svojo dolžnost. Zaključile so spet s petjem partizanskih pesmi. Njihovi zvoki so se mešali z odmevi rušk, mitraljezov in topov v daljavi. Pozno v noč smo se razšle, vse odločno pripravljene za borbo, vse prežete z mislijo, kako bomo čimbolj pomagale svojemu trepečemu narodu in škodovala okupatorju.

Na obisku pri predsednici Kati. "Predstavili so mi predsednico Glavne ga odbora Protifašistične fronte žen za Jugoslavijo, tov. Kato Pejnović, 43 letno kmetico, ličanko. Tovariško mi je stisnila roko in povprašala ro našem delu. Zagledala sem se v gube na njenem obrazu, ronicave oči, zgarane roke, široko kneško krilo, črn vredrasnik in črno narrej zavezano ruto. Za raso je izela revolver. Govorila je počasi, njene besede so padale kot bi sekali drva: trdo, ro mišljeno, trezno. "Res je ofenziva, vendar moramo na delo, moramo med ljudi. Jaz bom čla takoj na rot, da obiščem kraje in ljudi, kjer sem začela z delom". Strnela sem v ženo, ki je že prekoračila 40 leto, a vendar je tako borbena, delavna in rourna. Iz njenih besed sem sroznala, kako zelo črti okupatorje in njihove plačance. Četnikom je prisegla krvavo maščevanje, ker so ji zaklali tri sinove. Ostali sta ji samo dve hčerki, ki sta prav tako kot mati dobri in zavedni partizanki.

Srečanje s partizani - toničarji. "Ko se je pomikale naše tonništvo skozi vasi je povsod zavladało praznično razpoloženje. Vsi tonovi in možnarji so vojni plen in prav zato tako zelo cenjeni in spoštovani. Kmetice se kar kosajo med seboj, katera bo več darovala, tako da so možnarji vsi okrašeni tudi s šunkami, slanino, vrečicami moke, kokoškami in drugim. Partizane prešinja ponos, kadar naša s krvjo plačano tonništvo bruha sarti na fašistično golazen. Vsak partizan je ponosen, če rostane toničar.

Vse to bi morali videti oni, ki nočejo razumeti naše borbe. Doživeti bi morali prisrčni sprejem partizana - Slovenca med tovariši Srbi, Hrvati in Črnogorci, ro bi videli, da se v narodno-osvobodilni borbi kupejo nove, trdnejše vezi med bratskimi jugoslovanskimi narodi.

B O R I M O S E

ZA ČAST SLOVENSKEH ŽENA IN D KLET!

ZA REŠITEV SLOVENSKEH DRUŽIN!

ZA BODOČNOST NAŠIH OTROK!

ZA OBRAMBO NAŠIH DOMOV; NAŠEGA NARODNEGA PREMOŽENJA, NAŠE SVETE SLOVENSKE ZEMLJE!

ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE SLOVENSKEH ŽENA!

Drage tovarišice!

Pričele smo izdajati svoj ženski list. Po mnogih letih je dobila primorska žena zopet svoj list cisan v materinem jeziku. Potrudimo se, da pride naš list v sleherno slovensko vas, v roke vsaki rošteni slovenski ženi in dekletu, ki trči pod fašističnim jarmom in teži na svobodi svojega naroda, za enakopravnostjo žene, za boljšo bodočnostjo svoje družine in svojih otrok.

"Slovenka" hoče biti arcalo, v katerem se bo odražalo življenje in borbe prav vseh žen na Primorskem brez ozira na stan, starost in poklic. Delavke, kmetice, vajenke, sluškinje, naščanke! "Slovenka" želi postati v Resnici glasilo vaših teženj, želja, urov in pričakovanj, pa tudi narorov in težav teh časov.

Naš cilj je, da postane "Slovenka" ognjišče vseh primorskih žena in deklet brez ozira na kakršnekoli stare razlike in razprtije. Vse enako trčimo, vse smo zaslužnjene na istem sovražniku. Vse hočemo isto: osvoboditev slovenskega naroda, uničenje fašizma in vseh njegovih pomočnikov.

Uredništvo pričakuje, da se bodo vrile ruke žene in dekleta uklenile svojemu listu in da bodo pri njen sodelovalce s tem, da nam bodo pošiljale domise in članke o svojem življenju o svojih težavah in usrehih v borbi proti osvražženemu tlačitelju in okuratorju naše svete zemlje. Zato naj ne bo Slovenke, ki ne bi bila čitateljica in domisnica našega lista in prinašnica svoji sločni slovenski ženski organizaciji, to je "Slovenski protifašistični ženski zvezi /3752/.

Uredništvo "Slovenke"

Kako se borijo naše žene in dekleta onstran naše stare meje.

V letošnji zimi je bila delegatka Slovenske protifašistične ženske zveze /3752/ tov. Mara na osvobojeno ozemlje v Liki in Bosni. Tam je bilo veliko zborovanje žena in deklet vseh narodov Jugoslavije. O svojih vtisih na osvobojenem jugu je napisala knjižico z naslovom "Pri sestrah na jugu". Objavljamo nekaj odlomkov iz knjižice. Iz teh vrst bodo naše primorske tovarišice sproznale, s kakšno požrtvovalnostjo se borijo Hrvatice, Srbkinje, Bosanke, Muslimanke, Dalmatinke za osvoboditev vseh jugoslovanskih narodov.

Vse žene delajo za tovariše na fronti. Deževalo je, ko smo se ustavili v gorski vasiči kamenite Like. Tovariši odborniki so nam razdelili po hišah za prenočišče in hrano. Obstali smo pri hiši, iz katere se je čulo petje partizanskih narodnih pesni. "Kar vstopi tovarišica, da ne boš mokra" me je rovalila priletna ženica. Uračilo se je že, vendar so vse hitele plesti. Vsaka je hotela dokončati svoj par nogavic ali rokavic za tovariše partizane. "Krzlo je, na gorazo rohiteti, da ne bo tovariše borce zeblo," je rojasnila tovarišica predsednica. Povedale so, da rade čitajo svoj ženski list "Žena v borbi" in da vedno in povsed pomagajo partizanom, kakor tudi, da se iz njihove vasi javilo 15 prostovolj v partizane. "Kovnaj čakamo, da dobimo rozive!" je vneta razlagala leto dni poročena žena, ki so ji ustaši zaklali moža. "Z zobmi bi rokončala svrpage, tako jih ertiso", je dodala stiskajoč vesti. Zanimali so se, kako je pri nas, kako me živimo, kaj delamo, in koliko nas je v partizanah. Zgrožale so se nad grozodejstvi okuratorjev in njihovih hlarcev ter

prigale maščevanje. Vesele, živahne, prijazne, a obenem tako delavne in navdušene za borbo so mi povedale, da rade pojejo partizanske pesmi in plešejo narodno kolo. Mlada črnolaska je zavela:

Partizani, najljepša vam hvala,
da vas nije, ode naša glava.

/To pomeni: partizani, najljepša vam hvala, če vas ne bi bilo, bi nas sovražniki pobili./ Tudi druge so pomagale in zdelo se mi je, da deževne kraljice srkajo vase zvoke borbene pesmi mladih Ličank:

Lika više robovati neče,
po njoj se vojska druga Tita kreče.

/To pomeni: Lika noče več biti sužnja tujcu, po njej se že romika vojska tovariša Tita./

Na sestanku. Tovarišice iz iste vasi so se dvakrat na teden zbrale na skupni sestanek. Ko smo prihajale v hišo, ki je bila določena za sestanek, smo že od daleč slišale partizanske pesmi. Ko smo prišle bližje, smo razločile tudi tamburice. Čim so nas opazili, je tamburaš udaril močnejše, zapeli so partizansko narodno pesem in zavlesali kolo. Zarele so temne oči, hitro prestopale urne noge, vrtela so se široko nagubana krila, vse je bilo veselo razigrano. A v daljavi je pokalo. Tam so naši tovariši zadrževali sovražnika, ki je napadal z veliko močjo. "Partizana ljubim kakor brata, tako Srba kot Hrvata"... so prepevale mlade tovarišice. Tedaj je tovarišica predsednica pozvala zbrane, najse za trenutek pomirijo. Pozdravila je: Bart fašizmu, prečitala zadnje vesti in karešne odloke ter opomnila naj vsaka izpolni svojo dolžnost. Zaključile so svet s petjem partizanskih pesmi. Njihovi zvoki so se mešali z odmevi rušk, mitraljezov in tonov v daljavi. Pozno v noč smo se razšle, vse odločno pripravljene za borbo, vse prežete z mislijo, kako bomo čimbolj pomagale svojemu trepečemu narodu in škodovali okupatorju.

Na obisku pri predsednici Kati. "Predstavili so mi predsednico Glavne ga odbora Protifašistične fronte žen za Jugoslavijo, tov. Kato Pejnović, 43 letno kmetico, Ličanko. Tovariško mi je stisnila roko in povprašala po našem delu. Zagledala sem se v gube na njenem obrazu, vronicave oči, zgarane roke, široko kaeško krilo, črn predpasnik in črno navrejš zavezano ruto. Za pasom je imela revolver. Govorila je ročasi, njene besede so padale kot bi sekal drva: trdo, promišljano, trezno. "Res je ofenziva, vendar moramo na delo, moramo med ljudi. Jaz bom čla takoj na rot, da obiščem kraje in ljudi, kjer sem začela z delom". Strmelam sem v ženo, ki je že prekoračila 40 leto, a vendar je tako borbena, delavna in pogumna. Iz njenih besed sem spoznala, kako zelo črti okupatorje in njihove lačak njihove plačance. Četnikom je priseгла krvavo maščevanje, ker so ji zaklali tri sinove. Ostali sta ji samo dve haerki, ki sta prav tako kot mati dobri in zavešni partizanski.

Srečanje s partizani - toničarji. "Ko se je romikala naše tonništvo skozi vasi je povsod zavladało vraznično razvoločenje. Vsi tonovi in možnarji so vojni plen in prav zato tako zelo cenjeni in spoštovani. Kmetice se kar kosajo med seboj, katera bo več darovala, tako da so možnarji vsi okrašeni tudi s šunkami, slanino, vrečicami moke, kokoškami in drugim. Partizane prešinja vonos, kadar naše s krvjo plačano tonništvo bruha smrt na fašistično golazen. Vsak partizan je vonosen, če postane toničar.

Vse to bi morali videti oni, ki nočejo razumeti naše borbe. Doživeti bi morali prisrčni sprejem partizana - Slovenca med tovariši Srbi, Hrvati in Črnogorci, pa bi videli, da se v narodno-osvobodilni borbi kujejo nove, trdnejše vezi med bratskimi jugoslovanskimi narodi.

B O R I M O S E

ZA ČAST SLOVENSkih ŽENA IN DEKLET!

ZA REŠITELV SLOVENSkih DRUŽIN!

ZA BODOČNOST NAŠIH OTROK!

ZA OBRAMBO NAŠIH DOMOV! NAŠEGA NARODNEGA TREMOŽENJA, NAŠE SVETE SLOVENSKE ZEMLJE!

ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE SLOVENSkih ŽENA!